Samenvatting

Nederland merkt steeds meer de directe gevolgen van ons veranderend klimaat. Op de hoge zandgronden zijn de knelpunten als gevolg van langdurige droogte in de jaren 2018 tot en met de 1e helft van 2023 goed merkbaar geweest. Hierdoor komt ook de levering van voldoende schoon drinkwater onder druk te staan.

Vitens, Waterschap Rijn en IJssel en Provincie Gelderland hebben de handen ineengeslagen om gezamenlijk tot een aanpak te komen die leidt tot een meer klimaatbestendig watersysteem op en rond de Lochemse berg, incl. duurzame drinkwaterwinning, een toekomstbestendige landbouw en een hoge(re) landschappelijke kwaliteit. Dit is vertaald in het project Watersysteem Lochem. De gemeente Lochem ondersteunt het initiatief.

Sinds 2021 zijn verschillende stappen gezet, waaronder een hydrologische studie die de effecten van de drinkwaterwinning op de omgeving heeft onderzocht en een ontwerpend onderzoek waarin mogelijk maatregelen zijn verkend. Ook zijn stappen gezet in het omgevingsproces. Dit alles is verwoord in voorliggende Eindrapportage Pre-verkenning Watersysteem Lochem en in een Intentie-Overeenkomst voor het vervolg, de Verkenning.

De hoofdopgave voor het project is het werken aan een robuust watersysteem, met ook op de lange termijn voldoende schoon (drink)water. Daarnaast zijn er meekoppelkansen voor natuur en landbouw.

Op basis van gesprekken met stakeholders (mn agrariërs) is gebleken dat er nu geen draagvlak is voor een breed gebiedsproces. Dit omdat er al veel processen en projecten lopen in het gebied. Wel is er ruimte voor kleinschalige initiatieven, die kunnen leiden tot een breder draagvlak en uiteindelijk tot een robuuster watersysteem in Lochem.

Bij de aanpak gelden een aantal leidende principes:
- Natuurlijke kenmerken leidend: Het watersysteem moet passen bij de natuurlijke kenmerken van het gebied.
- Circulair denken: Water moet zo efficiënt mogelijk worden benut.
- Nul op de balans: Vraag en aanbod van grondwater moeten in balans zijn.

In de Verkenning zal worden gewerkt in drie focusgebieden op en aan de Lochemseberg. Er wordt gewerkt in twee stappen: (1) opstellen van een projectplan en (2) kleinschalig gebiedstraject. De Verkenning zal worden afgesloten met een Samenwerkingsovereenkomst (SOK) gericht op het uitvoeren van maatregelen in de drie focusgebieden en, indien mogelijk, het starten van een grootschaliger gebiedsproces.

Voor de uitvoering zal via de Provincie een projectleider worden aangesteld, die namens de drie partijen aan het werk gaat in het gebied.